

Nieuwsbrief PFR Updates

Nummer 7, 2026

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:501](#) 27-03-2026

[Parket bij de Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2026:341](#) 27-03-2026

Hof

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2026:455](#) 11-03-2026

Rechtbank

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2026:1082](#) 01-04-2026

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2026:2725](#) 17-03-2026

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2026:3542](#) 13-03-2026

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2026:1909](#) 03-03-2026

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2026:1938](#) 26-02-2026

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2026:1184](#) 25-02-2026

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2026:5934](#) 17-02-2026

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2026:2030](#) 16-02-2026

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2026:5799](#) 16-02-2026

RECHTSPRAAK

Moet het gerecht inzage geven in dossier afgesloten civiele familie- en jeugdprocedures? Eindbeschikking na beantwoording prejudiciële vragen door Hoge Raad. ECLI:NL:HR:2025:723. Vervolg op beschikkingen ECLI:NL:RBROT:2023:12965 en ECLI:NL:RBROT:2024:1916.

Procesverloop

Beschikking van 5 februari 2024; uitspraak Hoge Raad 9 mei 2025 (ECLI:NL:HR:2025:723).

Verzoek

Verzoeker verzoekt per e-mail van 6 januari 2023 dossiers die betrekking hebben op hem.

De verdere beoordeling

Beantwoording prejudiciële vragen

De rechtbank heeft bij beschikking van 5 februari 2024 (ECLI:NL:RBROT:2024:1916) prejudiciële vragen gesteld aan de Hoge Raad. De conclusie is van 10 juli 2024 (ECLI:NL:PHR:2024:750) en de Hoge Raad heeft op 9 mei 2025 (ECLI:NL:HR:2025:723) geantwoord.

Volgens de Hoge Raad bestaat geen wettelijke grondslag (ook niet naar analogie) voor het verstrekken van inzage in of afschriften van stukken door de gerechten uit het dossier van een afgesloten civiele procedure, behalve als het gaat om het verstrekken (door griffier) van afschriften van vonnissen, arresten en beschikkingen ingevolge artikel 29 lid 2 Rv en het verstrekken (door het gerechtsbestuur) van inzage in en informatie over de door de gerechten verwerkte persoonsgegevens binnen de kaders van artikel 15 Algemene verordening gegevensbescherming. Ingevolge artikel 8 EVRM rust op de Staat een positieve verplichting om te voorzien in een procedure waarmee de betrokkene informatie kan krijgen over kinderbeschermingsmaatregelen over hem zodat hij zijn kinderjaren begrijpt. In beginsel voorziet artikel 7.3.10 Jeugdwet in die procedure, hoewel niet is verzekerd dat de betrokkene

alle relevante informatie daarmee zal kunnen verkrijgen. Het is niet aan de rechter maar aan de wetgever om dit mogelijke rechtstekort op te lossen.

Op grond van de beantwoording van de vragen door de Hoge Raad constateert de rechtbank dat er geen wettelijke grondslag bestaat voor integrale toewijzing van het verzoek.

De rechtbank zal de verzoeker volgens de antwoorden van de Hoge Raad onder verwijzing naar artikel 29 lid 2 Rv (geanonimiseerde) afschriften verstrekken van beschikkingen in dossiers ter zake. De verzoeker kan een beroep doen op de inzageregeling van artikel 7.3.10 Jeugdwet: de jeugdhulpverlener kan op verzoek gegevens verstrekken uit het dossier, tenzij het niet verstrekken dient ter bescherming van de levenssfeer van een ander.

Voor nog ontbrekende informatie die relevant en passend is (zoals vereist door art. 8 EVRM) moet de wetgever dit mogelijke rechtstekort oplossen.

Beslissing

De rechtbank verstrekt de verzoeker afschriften van (tussen)beschikkingen in een aantal specifieke dossiers en en wijst het overige af.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 13-03-2026

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2026:3542

Zaaknummer: C/10/219467 / J2 RK 04-611, C/10/242164 / J2 RK 05-714, C/10/263740 / J2 RK 06-655, C/10/287870 / J2 RK 07-866, C/10/311612 / J2 RK 08-1006, C/10/316199 / F2 RK 08-2557

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ambtshalve toepassing Verdrag van Istanbul. Afwijzing verzoek vader omgangsregeling. Omgang strijdig met belangen kinderen. Zowel moeder als kinderen ondervinden nadelige gevolgen geweld veroordeelde vader.

Feiten

De rechtbank neemt over hetgeen is opgenomen in de beschikkingen van 13 maart 2024 en 17 oktober 2024. Minderjarige 1 en 2 hebben van september 2024 tot september 2025 onder toezicht gestaan.

Verzoek vader

Het zelfstandige verzoek van de vader gaat om een omgangsregeling met minderjarigen zijnde eens per twee weken enkele dagen contact, en de helft van de vakanties.

De ondertoezichtstelling tot september 2025 leidde niet tot contact. Minderjarige 1 heeft traumabehandeling die inmiddels is gestart. De vader is eind 2024 veroordeeld voor huiselijk geweld tegen de moeder, maar is inmiddels weer vrij. De reclassering is tevreden over de vader. De vader is het niet eens met het afsluiten van de ondertoezichtstelling en de begeleiding via wijkteam. Omgang komt zo niet tot stand, ook vanwege het contactverbod met de moeder. De contactbreuk en onduidelijkheid is slecht voor de kinderen. De vader houdt zich aan de voorwaarden, zoals geen foto's van de kinderen op Facebook.

Er is onduidelijkheid over aspecten over de trauma's. Niet duidelijk is dat omgang traumabehandeling in weg zou staan. Nergens staat dat door de vader geen omgang plaatsvindt.

Verweer moeder

De moeder stelt dat het verzoek afgewezen dient te worden. De vader heeft een contactverbod en schendt de voorwaarden. Contact kan na succesvolle traumatherapie van minderjarige 1. De minderjarige vertoont in het gedrag een terugval met heftige reacties, wat effect heeft op

minderjarige 2. Gekeken wordt naar andere therapie via Grip op Groei voor beide kinderen. Naast het plaatsen van foto's op Facebook van de kinderen sluit de vader abonnementen af op naam van de moeder of hij loopt langs. De moeder wordt gebeld door wildvreemde vrouwen over de vader.

De moeder heeft weer aangifte tegen de vader gedaan, maar die is geseponneerd, waarna zij een artikel 12-procedure is gestart. De kinderen zijn gebaat bij ongestoord herstel en traumatherapie. Ook de moeder wordt behandeld voor trauma's. Op termijn zou contact kunnen.

Er is verbod op contact om goede redenen. Het wijkteam heeft contact met de vader. Soms krijgt de vader niet alles te horen, maar dat is weloverwogen en de moeder heeft geen invloed hierop. Het dient het voorkomen van misbruik en het verspreiden van informatie over de kinderen. Mocht er ruimte komen voor omgang, dan wordt dat begeleid door het wijkteam en zal de moeder meewerken.

Advies Raad

Begeleid contact is pas mogelijk bij voldoende draagkracht van de kinderen, die nu onder traumabehandeling zijn.

Verdere beoordeling

Ingevolge artikel 3 IVRK gaat het belang van het kind voor en ingevolge artikel 31 van het Verdrag van Istanbul dient bij onder andere het vaststellen van de omgangsregeling rekening te worden gehouden met gevallen van geweld. Een omgangsregeling kan niet ten koste gaan van de rechten en de veiligheid van de kinderen.

Artikel 1:377a lid 1 BW regelt de omgang kind met ouders. De rechter ontzegt de omgang alleen onder voorwaarden, bijvoorbeeld als dit nadelig is voor de ontwikkeling van het kind, de ouder niet geschikt is voor omgang, een kind van 12 jaar of ouder bezwaren heeft, of bij andere zwaarwegende belangen van het kind.

Beoordeling

De rechtbank overweegt dat omgang strijdig is met de belangen van de minderjarigen.

De rechtbank ziet trauma bij de kinderen én de moeder. Het strafbare gedrag van de vader tegen moeder gaf de kinderen onveiligheid. De vader is veroordeeld voor zware mishandeling, waaronder wurgen en schoppen op de zwangere buik van moeder, stalking en identiteitsfraude. Er geldt een contactverbod richting de moeder.

Mochten deze gedragingen nog voortduren, is dat zorgelijk. De veiligheid van de kinderen bij contact gaat boven andere belangen. Daar hoort de veiligheid van de moeder bij. De onregelde gedragingen van minderjarige 1 beïnvloeden minderjarige 2 waardoor geen sprake is van veiligheid. Minderjarige 1 heeft traumabehandeling en minderjarige 2 is angstig.

De moeder is welwillend over contact op termijn. Dit is in het belang van de kinderen, aldus de rechtbank, als er bij hen draagkracht voor bestaat. In het veiligheidsplan staat dat *kinderen omgang met vader hebben die past bij hun ontwikkeling en behoefte*. Er dient eerst rust, heling en stabiliteit te zijn. Begeleide omgang kan dan opgestart worden. De rechtbank acht de wens van de vader om zijn kinderen zo snel mogelijk te zien invoelbaar. De vader dient de traumaverwerking van de kinderen af te wachten. De hulpverlening borgt veiligheidsafspraken en er is vertrouwen in de verantwoordelijkheid van het wijkteam voor contactherstel op termijn.

Het verzoek van de vader wordt afgewezen.

Ten overvloede merkt de rechtbank op dat vragen over het handelen van het wijkteam aan het wijkteam zelf moeten worden gesteld. Het veiligheidsplan voorziet in de wijze van contact tussen ouders, dat wordt gemonitord. Een strafrechtelijk contactverbod van de vader richting de moeder geldt en ongebreidelde informatieverschaffing is irreëel. De vader moet het gezin rust gunnen de hulpverlening af te ronden.

Beslissing

De rechtbank wijst het verzoek van de vader af.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland
Datum uitspraak: 26-02-2026
ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2026:1938
Zaaknummer: C/15/339496 / FA RK 23-2063
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verzoekster vraagt de rechtbank om de vermissing van haar echtgenoot vast te stellen, van wie sinds de jaren tachtig ieder spoor ontbreekt na arrestatie onder het regime van Saddam Hoessein. Hoewel objectieve bewijsstukken ontbreken, acht de rechtbank op basis van verklaringen en omstandigheden voldoende aannemelijk dat zijn bestaan onzeker is en hij vermoedelijk is overleden. De rechtbank stelt betrokkene eerst in de gelegenheid om via een openbare oproep kenbaar te maken dat hij nog in leven is. In afwachting daarvan wordt de beslissing over de definitieve vaststelling van de vermissing aangehouden.

Feiten en omstandigheden

Verzoekster is in 1980 gehuwd met betrokkene. Halverwege de jaren tachtig is betrokkene, samen met enkele familieleden, gearresteerd vanwege verzet tegen het regime van Saddam Hoessein. Hoewel enkele lichamen zijn teruggevonden, is van betrokkene sindsdien niets meer vernomen en zijn stoffelijke resten nooit aangetroffen. In 1995 is verzoekster met haar zoon naar Iran gevlucht, waar zij de vluchtelingenstatus hebben verkregen. Vervolgens zijn zij met hulp van het Rode Kruis naar Nederland gekomen, waar zij inmiddels de Nederlandse nationaliteit hebben verkregen. Betrokkene staat niet geregistreerd in de Basisregistratie Personen; verzoekster is ervan overtuigd is dat hij is vermoord maar er bestaat geen officiële documentatie van zijn overlijden.

Verzoek

Verzoekster verzoekt de rechtbank om betrokkene op te roepen zodat hij kan aantonen dat hij nog in leven is. Indien hij dat niet doet, verzoekt zij de rechtbank de vermissing van betrokkene vast te stellen. Voorts verzoekt zij dat de beslissing direct uitvoerbaar wordt verklaard.

Beoordeling en motivering

De Nederlandse rechter heeft op grond van artikel 3 Rv rechtsmacht om van het verzoek kennis te nemen. Op grond van artikel 267 Rv is in zaken betreffende afwezigheid of vermissing de rechter bevoegd van de laatste woonplaats van de afwezige of vermiste. Artikel 269 Rv bepaalt aanvullend dat, indien de artikelen 262 tot en met 268 Rv geen bevoegde rechter aanwijzen, de rechtbank Den Haag bevoegd is. In het onderhavige geval is de vermoedelijke laatste woonplaats van betrokkene niet in Nederland gelegen waardoor de rechtbank Den Haag bevoegd is om van het verzoek kennis te nemen.

De officier van justitie heeft geconcludeerd tot afwijzing van het verzoek, omdat de verklaringen van verzoekster onvoldoende zouden zijn om de onzekerheid omtrent het bestaan van betrokkene vast te stellen en objectieve bewijsstukken ontbreken. De rechtbank wijkt af van het standpunt van de officier van justitie en oordeelt dat, gelet op de overgelegde stukken en de mondelinge toelichting van verzoekster en haar zoon, voldoende aannemelijk is dat het bestaan van betrokkene onzeker is. Sinds halverwege de jaren tachtig ontbreekt ieder spoor van hem. Nu bovendien meer dan een jaar is verstreken sinds de onzekerheid over zijn leven is ontstaan en er omstandigheden zijn die zijn overlijden aannemelijk maken, is voldaan aan de vereisten van artikel 1:413 lid 1 en 2 BW. De rechtbank wijst het verzoek daarom toe en beveelt dat betrokkene wordt opgeroepen om van zijn in leven zijn te doen blijken. Indien hij daaraan geen gehoor geeft, zal de rechtbank de vermissing vaststellen. In dat geval zal, met toepassing van artikel 1:414 lid 3 BW, de datum van vermissing worden bepaald op 1 januari 1985.

Conclusie

De rechtbank beveelt verzoekster om betrokkene bij advertentie op te roepen met inachtneming van een termijn van een maand om te verschijnen op de zitting van de rechtbank van 4 mei 2026 om 13 uur en kenbaar te maken dat hij nog in leven is. De oproep moet worden geplaatst in de Nederlandse *Staatscourant* en in een landelijk medium in het land van herkomst.

Verzoekster moet voorafgaand aan de zitting bewijs van deze oproepingen overleggen. De rechtbank houdt iedere verdere beslissing over de vaststelling van de vermissing aan in afwachting van de uitkomst van de oproeping.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 17-02-2026

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2026:5934

Zaaknummer: C/09/676564 / FA RK 24-8618

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De Paspoortwet stelt dat alleen een ouder met gezag de kinderrechter kan verzoeken om vervangende toestemming voor de afgifte van een reisdocument. Ondanks onduidelijkheid over het gezag van het kind verleent de kinderrechter de vervangende toestemming.

Doorslaggevend is het in artikel 3 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind neergelegde belang van het kind, dat moet kunnen beschikken over een identiteitsdocument om te kunnen deelnemen aan het maatschappelijk verkeer.

Feiten en omstandigheden

De vader en het minderjarige kind verblijven in Nederland; de verblijfplaats van de moeder is onbekend. De vader en het kind hebben de Nederlandse nationaliteit verkregen, terwijl de moeder de Iraanse nationaliteit bezit. Het kind beschikt niet over een geldig identiteitsdocument. Het is onduidelijk wie het ouderlijk gezag uitoefent. De vader stelt dat hij na de echtscheiding het gezag uitoefent en een Nederlands paspoort voor het kind heeft aangevraagd. Dit verzoek is door de gemeente geweigerd wegens het ontbreken van toestemming van de moeder. Volgens de vader is het onmogelijk deze toestemming te verkrijgen, omdat het contact met de moeder is verbroken.

Verzoek

De vader verzoekt de kinderrechter om vervangende toestemming te verlenen voor het verkrijgen van een Nederlands identiteitsbewijs voor zijn kind.

Beoordeling en motivering

In deze zaak staat de vraag centraal of de vader vervangende toestemming kan verkrijgen voor de afgifte van een reisdocument voor zijn minderjarige kind, nu de moeder – van wie de verblijfplaats onbekend is – geen toestemming heeft gegeven. De Raad voor de Kinderbescherming adviseert het verzoek toe te wijzen, omdat het voor het kind noodzakelijk is om over een paspoort of identiteitskaart te beschikken om te kunnen functioneren in de

Nederlandse samenleving.

Op grond van het eerste lid van artikel 34 Paspoortwet is voor de aanvraag van een reisdocument voor een minderjarige toestemming vereist van alle gezaghebbende ouders. Indien deze ontbreekt, kan de rechter, gelet op lid 4, vervangende toestemming verlenen, mits de verzoekende ouder gezag heeft. De kinderrechter stelt vast dat onduidelijk is wie het gezag over het kind uitoefent. De door de vader overgelegde stukken wijzen er mogelijk op dat het gezag bij de moeder ligt, terwijl ook uit de Basisregistratie Personen geen duidelijkheid volgt. Volgens de kinderrechter vormt deze onduidelijkheid in dit geval geen beletsel voor toewijzing van het verzoek. Doorslaggevend is het belang van het kind, zoals neergelegd in artikel 3 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind. De kinderrechter benadrukt dat een kind, ongeacht leeftijd, moet kunnen beschikken over een identiteitsdocument om te kunnen deelnemen aan het maatschappelijk verkeer, onder meer in de zorg, het openbaar vervoer of bij contact met de politie en toezichthouders. Gelet hierop neemt de kinderrechter aan dat de vader het gezag over het kind uitoefent en dus bevoegd is het verzoek te doen. De kinderrechter verleent vervangende toestemming voor de afgifte van een paspoort of identiteitskaart aan het kind. De belangen van het kind spreken duidelijk tegen een andere beslissing, omdat dat zou betekenen dat het geen paspoort of identiteitskaart kan krijgen en zich in situaties zoals zorg, openbaar vervoer of bij de politie niet kan identificeren.

Conclusie

De kinderrechter verleent vervangende toestemming voor het aanvragen van een paspoort of identiteitsdocument voor het kind.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 01-04-2026

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2026:1082

Zaaknummer: C/18/248493 / FA RK 25-4513

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Eventuele schending hoor en wederhoor (art. 6 EVRM) is hersteld in hoger beroep. Massaontslag van de voormalig beschermingsbewindvoerder is in de visie van het hof terecht gelet op meerdere misstanden, die deels na de bestreden beschikking aan het licht zijn gekomen en meegenomen mogen worden in het oordeel.

Feiten en omstandigheden

Rechthebbende had een voormalig bewindvoerder, maar deze is door de kantonrechter ontslagen en er is een nieuwe bewindvoerder benoemd. De voormalig bewindvoerder komt tegen deze beslissing in hoger beroep. De voormalig bewindvoerder is in een andere procedure failliet verklaard. In deze procedure bij het hof gaat het om de ontvankelijkheid van de voormalig bewindvoerder, het recht op een eerlijk proces en een inhoudelijke boordeling van gewichtige redenen voor ontslag.

Beoordeling

Ontvankelijkheid

De voormalig bewindvoerder is ontvankelijk in de procedure bij het hof, omdat de (faillissements)curator daarmee heeft ingestemd. Ook heeft de voormalig bewindvoerder aangegeven niet in hoger beroep te komen tegen verschillende beschikkingen van de rechtbank (de andere dossiers waarin ontslag aan de orde was), maar alleen tegen de bestreden beschikking. Die ontvankelijkheidskwestie – nu een beroepschrift zich niet tegen meerdere beschikkingen in verschillende zaken mag richten – is daarmee ook uit de weg.

Eerlijk proces

De voormalig bewindvoerder stelt dat de kantonrechter in strijd heeft gehandeld met het recht op een eerlijk proces zoals bedoeld in artikel 6 EVRM. In de onderhavige zaak is een drastische maatregel genomen en zijn de belangen groot: haar ontslag heeft geleid tot faillissement. Doordat de kantonrechter ambtshalve is overgegaan tot ontslag in andere dossiers heeft er geen partijdebat plaatsgevonden. Daarnaast was het voor de voormalig

bewindvoerder onduidelijk op welke informatie de kantonrechter haar beslissing had gebaseerd waardoor de voormalig bewindvoerder ook niet goed kon reageren. Concluderend heeft er onvoldoende hoor en wederhoor plaatsgevonden. Het hof stelt voorop dat de herstelfunctie van het hoger beroep met zich brengt dat gebreken van de procedure in eerste aanleg in hoger beroep kunnen worden gerepareerd. Het hof is van oordeel dat het vermeende gebrek nu in hoger beroep is hersteld, aangezien de voormalig bewindvoerder in de procedure gebruik heeft gemaakt van de optie om haar standpunten naar voren te brengen. Voor zover er al sprake zou zijn van een motiveringsgebrek in de bestreden beschikking, dan zal dit bij de inhoudelijke beoordeling door het hof worden hersteld.

Gewichtige redenen

De kantonrechter begint met een opmerking vooraf. In het kader een massaontslag in verschillende lopende dossiers gaat het om het totale beeld van de wijze waarop de bewindvoerder de wettelijke verplichtingen nakomt in de zaken waarin hij of zij is benoemd. Dat de kantonrechter de beslissing in iedere individuele zaak baseert op een groot aantal dossiers – maar niet op allemaal – is daaraan inherent. Ook in hoger beroep gaat het om de vraag of het totale beeld van het functioneren van de voormalige bewindvoerder in meerdere dossiers een gewichtige reden oplevert op basis waarvan de kantonrechter tot het ontslag is gekomen (art. 1:448 BW). Het hof betreft ook het Besluit kwaliteitseisen curatoren, beschermingsbewindvoerders en mentoren in het oordeel. Het hof mag ook feiten en omstandigheden in aanmerking nemen die bekend zijn geworden na de bestreden beschikking.

Inmiddels is helder dat er in een groot aantal dossiers onder meer sprake is geweest van belangenverstrengeling, transacties die hebben plaatsgevonden zonder de toestemming van de kantonrechter dan wel van achteraf gebleken onjuistheden in de informatieverstrekking als die toestemming wel was verkregen. In een groot aantal zaken zijn geldbedragen van onderbewindgestelden verdwenen, waarbij inmiddels wordt onderzocht of deze bedragen wederrechtelijk door de bestuurder van de voormalig bewindvoerder zijn toegeëigend. Ook de administratie was duidelijk niet op orde was. Bovendien volgt dat er sterke aanwijzingen zijn dat de voormalig bewindvoerder ander voordeel heeft gehaald uit de positie van bewindvoerder dan de beloning die zij als bewindvoerder ontving, waardoor zij ook op die gronden niet meer aan de in het Besluit opgenomen kwaliteitseisen voldoet. Op grond van het voorgaande oordeelt het hof dat de voormalig bewindvoerder op goede gronden is ontslagen. Het totale beeld van het functioneren van de voormalig bewindvoerder levert een gewichtige reden op. Het hof zal de bestreden beschikking dan ook bekrachtigen en de verzoeken van de voormalig bewindvoerder afwijzen.

Conclusie

Het hof bekrachtigt de bestreden beschikking.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 11-03-2026

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2026:455

Zaaknummer: 200.360.483/01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Huwelijksvermogensrecht: geschil over (1) verdeling van de verkoopopbrengst woning: bewijslast, verzwaarde motiveringsplicht en domeinleer als gegevens niet toegankelijk zijn voor de partij die de bewijslast draagt, (2) verdeling pensioenbeleggingsrekening en (3) kinderalimentatie: verrassingsbeslissing (art. 24 Rv) en geen wettelijke grondslag voor oordeel dat verdiscontering van schuldenlast bij de vaststelling draagkracht invloed heeft op regresrecht.

Feiten en omstandigheden

De man en de vrouw zijn getrouwd in Tsjechië. In dit geschil gaat het om de verdeling van de huwelijksgemeenschap en om de vaststelling van de draagkracht van de man voor de kinderalimentatie.

Cassatiemiddelen

De man heeft cassatieberoep ingesteld waarin hij de volgende punten aandraagt.

Woning in Tsjechië

Partijen twisten over de verdeling van een woning in Tsjechië. Deze is voor de peildatum verkocht, maar de vraag is hoe met de verkoopopbrengst omgegaan moet worden in de verdeling. Volgens de man staat de verkoopopbrengst op een rekening in Tsjechië, maar het hof heeft geoordeeld dat de man dit onvoldoende heeft bewezen. De vrouw ontkent namelijk dat er nog iets over is van de verkoopopbrengst. In cassatie stelt de man dat de bewijslast van deze stelling bij de vrouw rust en niet bij de man en dat hij in een onmogelijke positie wordt gezet als hij wel de bewijslast draagt. Het bewijs bevindt zich namelijk bij de vrouw en de man heeft daartoe geen toegang. In cassatie klaagt de man eveneens over de motivering van het hof in het kader van zijn verzoek ex artikel 843a Rv, welk verzoek het hof heeft afgewezen omdat het te ongespecificeerd zou zijn.

Pensioenbeleggingsrekening

In cassatie klaagt de man ook over de verdeling van de pensioenbeleggingsrekening. Deze is aan hem toebedeeld en de helft van de waarde moet hij aan de vrouw betalen. In de procedure bij het hof heeft hij aangegeven dat het hof onvoldoende stilstaat bij het feit dat de wijze van verdeling fiscale gevolgen heeft en daardoor niet gelijk is c.q. gesteld dat hij die waarde van de rekening niet kan vaststellen en het hof daar niet op ingegaan is.

Kinderalimentatie

De man betaalt aflossingen van schulden. Het hof heeft geoordeeld dat, hoewel de vrouw ook draagplichtig is voor de schulden, aan de zijde van de man rekening gehouden wordt met de volledige schuldenlast in de berekening van de draagkracht omdat hij deze schulden *de facto* aflost. Het hof heeft daarbij wel aangegeven dat de man niet meer bij de vrouw mag aankloppen voor terugbetaling van de helft van deze schuldenlast (uitoefenen van regresrecht), nu het al verdisconteerd is in de draagkracht voor de alimentatie. In cassatie stelt de man dat het hof in strijd met artikel 24 Rv buiten het debat van partijen is gegaan en dat dit oordeel ook niet op de wet is gebaseerd.

Conclusie A-G

Woning in Tsjechië

Volgens de A-G ligt de bewijslast van de stelling dat er in Tsjechië nog een bankrekening bestaat, waarop (een deel) van de verkoopopbrengst staat, in beginsel bij de man. Dat cassatiemiddel kan dus niet slagen. Begrijpelijker is het cassatiemiddel dat de man niet over toegang tot de juiste gegevens heeft beschikt om zijn stellingen te kunnen bewijzen, nu alleen de vrouw toegang tot die gegevens kon hebben. De A-G gaat in op eerdere jurisprudentie van de Hoge Raad over de verzwaarde motiveringsplicht en de domeinleer. Daaruit leidt de A-G een algemene regel af: als de gegevens voor jouw stelling zich bevinden in het domein van de wederpartij en voldoende helder is dat de partij met de bewijslast die gegevens niet kan genereren, moet aan deze bewijsnood tegemoetgekomen worden en/of moet de rechter goed motiveren waarom er geen verzwaarde motiveringsplicht wordt aangenomen. De omstandigheden van deze zaak geven volgens de A-G wel aanleiding om deze regel toe te passen. Toch slaagt de klacht niet, omdat over hoe de feiten in deze zaak worden beoordeeld in cassatie niet kan worden geklaagd. Wel slaagt het onderdeel over artikel 843a Rv. De man heeft onderbouwd gesteld dat hij aan de voorwaarden van artikel 843a Rv heeft voldaan. Waarom dit verzoek onvoldoende gespecificeerd zou zijn, heeft het hof niet goed toegelicht.

Pensioenbeleggingsrekening

Volgens de A-G is het hof, anders dan de man in cassatie stelt, wel ingegaan op de fiscale

gevolgen van het opnemen van de gelden van de rekening voor de uitbetaling aan de vrouw en dat dit voor de man nadelig zou kunnen uitpakken. Een gelijkere verdeling op andere wijze was mogelijk, maar het cassatiemiddel klaagt niet over dat het hof ten onrechte geen andere verdeling heeft vastgesteld. De klacht over het niet vast kunnen stellen van de waarde, mist volgens de A-G feitelijke grondslag.

Kinderalimentatie

De A-G vindt ook dat het hof artikel 24 Rv heeft overschreden en er hier sprake is van een verrassingsbeslissing. Ook ziet de A-G het punt dat er geen rechtsregel is die zou meebrengen dat het volledig meenemen van de schulden (die de man ook aflost) in de berekening van de draagkracht van de man, steeds tot gevolg zou hebben dat de man namens de vrouw aflost en daarom niet bij de vrouw kan aankloppen met een regresvordering.

Conclusie

De conclusie strekt tot vernietiging en verwijzing.

Instantie: Parket bij de Hoge Raad

Datum uitspraak: 27-03-2026

ECLI: ECLI:NL:PHR:2026:341

Zaaknummer: 25/03398

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ontkenning vaderschap met proceskostenveroordeling moeder.

Feiten en omstandigheden

Het huwelijk van de moeder en de man is ontbonden in 2025. Tijdens het huwelijk in 2025 is de moeder bevallen van een dochter. De man heeft de rechtbank verzocht de ontkenning van het vaderschap uit te spreken. Daarnaast primair de moeder te veroordelen in de werkelijke proceskosten en subsidiair in de proceskosten conform liquidatietarief. De moeder is het eens met het verzoek tot ontkenning en heeft onder meer verzocht de geslachtsnaam van de minderjarige te wijzigen in die van haar.

Beoordeling en motivering

De man en de moeder hebben voldoende aangetoond dat de man niet de biologische vader kan zijn van de minderjarige. Partijen zijn sinds juli 2023 niet meer fysiek samen geweest en de man heeft zich in 2022 laten steriliseren. De man had bovendien geen wetenschap van de zwangerschap van de moeder en het bestaan van de minderjarige tot aan februari 2025. Hiermee staat voldoende vast dat de man niet de verwekker is en dat hij ook niet heeft ingestemd met een daad die de verwekking tot gevolg kan hebben gehad. Er is daarom geen DNA-onderzoek nodig.

Na het in kracht van gewijsde gaan van deze beschikking, zal de minderjarige van rechtswege de geslachtsnaam van de moeder dragen. Het verzoek van de moeder om dit vast te stellen zal de rechtbank daarom bij gebrek aan belang afwijzen.

Het uitgangspunt in familierechtzaken is dat de proceskosten tussen partijen worden gecompenseerd. Alleen in bijzondere gevallen kan de rechtbank daarvan afwijken. De rechtbank vindt dat daarvan in deze zaak sprake is. Het is immers aan het gedrag van de moeder te wijten dat de man een verzoek tot ontkenning van het vaderschap heeft moeten indienen. In de echtscheidingsprocedure heeft de rechtbank partijen vanwege de lange doorlooptijden de mogelijkheid geboden om eerder de echtscheiding uit te spreken. De moeder heeft van deze mogelijkheid geen gebruik willen maken. Uit de overgelegde echtscheidingsbeschikking blijkt dat de moeder heeft verklaard dat zij wist dat het niet eerder

uitspreken van de echtscheiding tot gevolg zou kunnen hebben dat de man juridisch ouder zou worden van haar kind. De moeder heeft de man ook niet op de hoogte gesteld van haar zwangerschap. Hoewel de moeder nu verklaart dat zij niet wist hoe het juridisch zat, is de rechtbank van oordeel dat het wel op haar weg had gelegen om dan in ieder geval na de geboorte zelf een procedure tot ontkenning van het vaderschap te starten. Dit heeft zij ook nagelaten. Als de moeder zelf een procedure was gestart, had de man namelijk veel minder kosten hoeven maken. Onder deze omstandigheden is de rechtbank dan ook van oordeel dat de moeder de proceskosten van de man moet betalen.

De rechtbank zal de moeder niet veroordelen in de werkelijke proceskosten. Uit jurisprudentie van de Hoge Raad blijkt namelijk dat een veroordeling tot betaling van de werkelijk door de wederpartij gemaakte proceskosten uitsluitend kan worden uitgesproken in geval van bijzondere omstandigheden. Het gaat dan met name om misbruik van procesrecht en/of onrechtmatige daad. Daarvan is sprake als een evident ongegrond verzoek is ingesteld of een evident ongegrond verweer is gevoerd. Dat hiervan sprake zou zijn is naar het oordeel van de rechtbank onvoldoende gesteld en gebleken. De rechtbank zal daarom de proceskosten van de man berekenen conform het liquidatietarief.

Conclusie

De rechtbank verklaart de ontkenning van het vaderschap gegrond, veroordeelt de moeder in de kosten van de procedure en verklaart de proceskostenveroordeling uitvoerbaar bij voorraad.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 25-02-2026

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2026:1184

Zaaknummer: C/16/593443 / FO RK 25-574

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Afwijzing vervangende toestemming vakantie.

Feiten en omstandigheden

De ouders van twee minderjarige kinderen geboren in 2016 en 2017 waren in het ouderschapsplan overeengekomen dat zij gezamenlijk gezag behouden en dat de paspoorten en identiteitskaarten van de kinderen worden beheerd door de moeder.

Een eerder verzoek van de vader tot vervangende toestemming voor een reis met de kinderen naar Marokko is door de rechtsbank in 2024 afgewezen. De vader verzoekt nu vervangende toestemming voor het reizen naar Marokko met de kinderen en de vrouw te gelasten de geldige paspoorten van de kinderen minimaal twee weken voor de reis aan de man over te dragen bij gebreke waarvan de vrouw een dwangsom aan hem dient te betalen. De vrouw voert verweer en bij zelfstandig verzoek voor het geval aan de man vervangende toestemming wordt verleend tot het reizen voor de duur van één week naar een Europees land, te bepalen dat de kinderen dagelijks de mogelijkheid krijgen om telefonisch of via beeldbellen contact met de vrouw te hebben.

Standpunten

De man stelt onder meer dat de omgang in vakanties al geruime tijd zonder problemen verloopt. Er is geen enkele aanwijzing dat de man de kinderen zou ontvoeren en hij heeft daarbij ook geen enkel belang om de band met zijn kinderen en zijn leven in Nederland op het spel te zetten. Marokko is net als Nederland aangesloten bij het Haags Kinderontvoeringsverdrag. Hij heeft de vrouw en kinderen ook nooit bedreigd.

De vrouw stelt onder meer dat zij gedurende het huwelijk jarenlang slachtoffer is geweest van huiselijk geweld en de kinderen hier getuige van zijn geweest. Ook de kinderen waren niet veilig voor de man. De vrouw heeft met de kinderen gedurende anderhalf jaar in een blijf-van-mijn-lijfhuis verbleven en daarna op een geheim adres. Er is in 2019 een straat- en contactverbod opgelegd en hulpverlening is nadien betrokken geweest. De man is niet in staat de hele dag voor de kinderen te zorgen. Hij is zijn emoties nog steeds niet de baas. Met hulpverlening zijn in 2024 veiligheidsafspraken gemaakt. Nadien heeft de man echter

opnieuw en meermaals grensoverschrijdend gedrag naar de kinderen vertoond. De man kan zijn emoties nog steeds niet reguleren. De kinderen hebben na het laatste incident van huiselijk geweld aangegeven niet meer naar de vader te willen. De huidige zorgregeling moet opnieuw beoordeeld worden in een nieuwe procedure. De vrouw zou een vakantie van de man met de kinderen nu niet meer toestaan. De vrouw vreest ontvoering. Zij is wel bereid toestemming te geven voor een vakantie naar een veilig Europees land.

De Raad voor de Kinderbescherming (de raad) kan de rechtbank geen advies verlenen ten aanzien van de verzochte toestemming voor de vakantie naar Marokko. De raad mist recente informatie. Er is in de afgelopen tijd geen hulpverlening betrokken en de kinderen zijn niet bevraagd over dit verzoek. De raad biedt een nader onderzoek aan in de door de vrouw aangekondigde procedure tot wijziging van de zorgregeling. Er zijn bij de raad immers wel zorgen over de gezinsproblematiek.

Beoordeling en motivering

De rechtbank heeft eerder een gelijklopend verzoek van de man afgewezen omdat de voorgenomen vakantie naar Marokko met onvoldoende waarborgen was omkleed. Voorts is overwogen dat de vrouw haar vrees voor ontvoering voldoende heeft geconcretiseerd en aannemelijk gemaakt. In die situatie is thans naar het oordeel van de rechtbank niets veranderd. De raad heeft niet kunnen adviseren maar er zijn wel zorgen bij de raad over de gezinsproblematiek en er is eerder een ondertoezichtstelling opgelegd. Er zijn ook recente incidenten van huiselijk geweld tegen de kinderen en de rechtbank vindt het zorgwekkend. De rechtbank acht het niet in het belang van de kinderen dat aan de man vervangende toestemming wordt verleend. De zus en de moeder van de man verblijven overigens nu voor langere tijd in Nederland zodat de kinderen in Nederland contact kunnen hebben met de familie van de man.

Beslissing

De rechtbank wijst de verzoeken van de man af.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 17-03-2026

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2026:2725

Zaaknummer: C/13/780489 / FA RK 25-9726

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Wijziging vermelding geslacht in geboorteakte in 'X'.

Beoordeling en motivering

De procedure

Bij beschikking van 1 oktober 2025 heeft de rechtbank de beslissing ten aanzien van het verzoek van de verzoekende partij (partij A) tot wijziging van het geslacht in de geboorteakte in 'X' aangehouden. Dit heeft de rechtbank gedaan in verband met de prejudiciële vragen die rechtbank Noord-Nederland op 13 juni 2025 heeft gesteld aan de Hoge Raad (ECLI:NL:RBNNE:2025:3494). De Hoge Raad heeft inmiddels besloten af te zien van beantwoording van die prejudiciële vragen (HR 19 december 2025, ECLI:NL:HR:2025:1959). Daarom ziet de rechtbank niet langer aanleiding om de beslissing aan te houden.

Wijziging vermelding geslacht in geboorteakte

Ter onderbouwing van het verzoek wordt aangevoerd dat partij A een non-binaire beleving van diens gender heeft. Partij A heeft hier een nadere toelichting op gegeven. Partij A heeft de overtuiging noch tot het mannelijke noch tot het vrouwelijke geslacht te behoren en identificeert zich dan ook niet specifiek als man of vrouw. Het is belangrijk voor partij A dat de geboorteakte, het identiteitsbewijs en officiële documenten aansluiten bij de innerlijke genderbeleving. Toewijzing van het verzoek zal bij partij A voor opluchting en rust zorgen en ook betekenen dat die meer zichzelf kan zijn.

De wet biedt op dit moment geen mogelijkheid om het verzoek toe te wijzen, omdat er geen wettelijke bepaling bestaat die het voor non-binaire personen mogelijk maakt zich als genderneutraal te registreren. Zoals in de uitspraak van deze rechtbank van 16 december 2025 (ECLI:NL:RBDHA:2025:24053) is toegelicht levert het ontbreken van deze mogelijkheid een ongeoorloofd onderscheid op tussen transgender en genderneutrale personen en aldus een onderscheid naar geslacht zoals bedoeld in artikel 26 IVBPR en artikel 1 lid 2 van Protocol nr. 12 EVRM. De rechtbank is van oordeel dat het individuele belang van partij A bij de mogelijkheid tot verbetering van de geboorteakte onder deze omstandigheden zwaarder weegt dan het algemene belang van strikte handhaving van de huidige wettelijke regeling. De

rechtbank zal artikel 1:28 BW daarom analoog toepassen op het verzoek.

Deskundigenverklaring

Partij A heeft voldoende aangetoond dat die de overtuiging heeft een non-binaire persoon te zijn. In de door partij A overgelegde verklaring van een psycholoog en deskundige in de zin van artikel 1:28a BW, leest de rechtbank bovendien dat bij partij A sprake is van een weloverwogen keuze om de vermelding van het geslacht in de geboorteakte te laten wijzigen. De rechtbank zal de ambtenaar van de burgerlijke stand (de ambtenaar) dan ook gelasten om aan de geboorteakte van partij A een latere vermelding toe te voegen van de wijziging van het geslacht in die zin dat het geslacht zal zijn: 'X'.

Conclusie

De rechtbank gelast de ambtenaar om aan de geboorteakte van partij A een latere vermelding toe te voegen van de wijziging van het geslacht in die zin dat het geslacht zal zijn: 'X'.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 16-02-2026

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2026:5799

Zaaknummer: C/09/674486 / FA RK 24-7565

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Echtscheiding. Toedeling echtelijke woning. Aanspraak op onderbedelingsvordering naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar? Belang bij grief?

Feiten en omstandigheden

Partijen waren gehuwd in gemeenschap van goederen. Het huwelijk is in 2010 ontbonden. Tot de huwelijksgemeenschap behoorde de echtelijke woning, gefinancierd met een hypothecaire lening van € 238.000. De man is na de scheiding in de woning blijven wonen. Bij vonnis van 11 maart 2015 heeft de rechtbank de woning aan de man toegedeeld, onder de opschortende voorwaarde dat de bank instemt met ontslag van de vrouw uit haar verplichtingen uit de hypothecaire lening. Daarbij is ervan uitgegaan dat de woning € 127.500 waard is. Met betrekking tot de onderwaarde van (€ 238.000 minus € 127.500) € 110.500 heeft de rechtbank de vrouw veroordeeld tot betaling van de helft daarvan, zijnde € 55.250, aan de man bij levering van haar onverdeelde helft van de woning en ontslag uit haar verplichtingen uit de hypothecaire lening (hierna: de onderbedelingsvordering).

In 2020 is de WOZ-waarde van de woning € 346.000. In 2020 heeft de man de vrouw verzocht de onderbedelingsvordering te betalen. Zij heeft hieraan niet voldaan. Bij notariële akte van partiële verdeling en levering van 15 december 2020 is de aan de vrouw toebehorende onverdeelde helft van de woning aan de man geleverd, waarbij het vonnis van 11 maart 2015 in de plaats is getreden van de wilsverklaring van de vrouw. In deze akte zijn de onderbedelingsvordering van de man op de vrouw en een vordering van de vrouw op de man omgezet in een lening van de man aan de vrouw van € 48.673,43.

In dit geding vordert de vrouw in conventie (i) veroordeling van de man tot betaling van € 133.302,35 voor het gebruik van de woning gedurende de periode van 1 mei 2010 tot en met 15 december 2020 en (ii) vernietiging van de akte van 15 december 2020 voor zover daarin de onderbedelingsvordering is omgezet in de lening. In reconventie vordert de man verklaringen voor recht die neerkomen op aanpassing en aanvulling van de notariële akte en veroordeling van de vrouw tot nakoming van de aldus gewijzigde akte. De rechtbank heeft in conventie bepaald dat de man een gebruiksvergoeding aan de vrouw moet voldoen van € 54.000 over de

periode van medio oktober 2016 tot en met 15 december 2020. Zij heeft geoordeeld dat het vorderingsrecht met betrekking tot de gebruiksvergoeding over de periode vóór medio oktober 2016 is verjaard en dat de verjaring er niet aan in de weg staat dat de vrouw een beroep op verrekening doet. In reconventie heeft de rechtbank de vorderingen van de man afgewezen. Het hof heeft in conventie het vonnis vernietigd voor zover daarin is bepaald dat de man aan de vrouw een gebruiksvergoeding moet voldoen over de periode van medio oktober 2016 tot en met 15 december 2020. Voor het overige heeft het hof zowel in conventie als in reconventie het vonnis bekrachtigd. Hiertoe heeft het hof onder meer het volgende overwogen.

Met het toedelen van de woning aan de man werd de onderbedelingsvordering pas opeisbaar bij levering van de onverdeelde helft van de vrouw aan de man en na haar ontslag uit de hoofdelijke aansprakelijkheid voor de hypotheekschuld (r.o. 4.6).

Volgens vaste rechtspraak geldt de datum van de uitspraak waarin de rechter de verdeling heeft vastgesteld, als de datum van de verdeling. Als peilmoment voor de waardering van tot een gemeenschap behorende goederen geldt de datum van verdeling, tenzij partijen een andere datum zijn overeengekomen, of als op grond van redelijkheid en billijkheid een andere datum moet worden aanvaard. De peildatum voor verdeling verandert niet door een opschortende voorwaarde als de onderhavige. Dit betekent dat het standpunt van de vrouw dat de eenvoudige gemeenschap pas is opgeheven op 15 december 2020, niet kan worden gevolgd. Ook overigens is er geen grond om af te wijken van de peildatum van 11 maart 2015. Het hof ziet evenmin aanleiding op grond van redelijkheid en billijkheid een andere peildatum te aanvaarden zoals door de vrouw is betoogd. Het tijdsverloop tussen datum vonnis toedeling en de uitvoering hiervan levert hiertoe geen grond op. De man heeft zodra hij financieel daartoe in staat was stappen gezet om tot levering van de woning aan hem te komen, maar de vrouw weigerde haar medewerking. Gesteld noch gebleken is dat zij vanaf het moment dat de man alleen de woning bewoonde, meebetaalde aan de hypotheeklasten, de overige eigenaarslasten of de onderhoudskosten van de woning (r.o. 4.7).

Met het vonnis van 11 maart 2015 is de gehele economische eigendom van de woning aan de man toegekomen. Het beroep van de vrouw op de artikelen 3:169 BW en 3:172 BW moet reeds daarom worden afgewezen. Dat geldt evenzo voor haar stelling dat de man ongerechtvaardigd is verrijkt. Deze stelling mist feitelijke grondslag. Een en ander betekent dat de beslissing van de rechtbank dat de man aan de vrouw een gebruiksvergoeding moet betalen over de periode medio oktober 2016 tot 15 december 2020 geen stand kan houden en zal worden vernietigd en dat grief 1 van de man slaagt. Zijn beroep op rechtsverwerking en verjaring behoeft daardoor geen bespreking. Het betekent ook dat de grondslag van zijn grief 2 is komen te ontvallen en dat deze grief om die reden geen bespreking meer behoeft (r.o. 4.8).

De rechtbank heeft overwogen dat het vonnis van 11 maart 2015 niet de mogelijkheid bood om de vordering van de man op de vrouw om te zetten in een lening. Het hof zal de beslissing van de rechtbank tot gedeeltelijke vernietiging van de notariële akte bekrachtigen om buiten twijfel te stellen dat deze onderdelen van de notariële akte geen werking hebben. De akte heeft de aanspraken die de man aan het vonnis van 11 maart 2015 kan ontlenen niet gewijzigd (r.o. 4.11, 4.12 en 4.13).

De vrouw heeft beroep in cassatie ingesteld. De man heeft incidenteel cassatieberoep ingesteld.

Conclusie van de A-G

De A-G bespreekt eerst onderdeel I van het principale cassatiemiddel, dat zich richt tegen de overwegingen van het hof over de onderbedelingsvordering.

Het onderdeel neemt terecht tot uitgangspunt dat het hof erkent dat de man nog steeds aanspraak heeft op de onderbedelingsvordering uit hoofde van het vonnis van 11 maart 2015.

Het onderdeel voert terecht aan dat de vrouw belang heeft bij de klachten van het onderdeel. Haar belang is gelegen in het voorkómen dat de overweging van het hof dat de man nog steeds aanspraak heeft op de onderbedelingsvordering uit hoofde van het vonnis van 11 maart 2015, tussen partijen gezag van gewijsde krijgt.

Het onderdeel neemt terecht tot uitgangspunt dat de vrouw zich er óók op heeft beroepen dat het naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is dat de man zich in de omstandigheden van dit geval jegens haar beroept op onverminderde nakoming van de onderbedelingsvordering. Daarbij zij opgemerkt dat haar beroep op redelijkheid en billijkheid weliswaar vooral de peildatum en het gezag van gewijsde van het vonnis van 11 maart 2015 betrof, maar niet uitsluitend. De vrouw heeft namelijk gesteld dat een beroep van de man op de onderbedelingsvordering, zoals vastgelegd in het vonnis van 11 maart 2015, naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is en verzoekt het hof dan ook deze vordering af te wijzen. De A-G wijst hiertoe op diverse elementen van het partijdebat.

Het onderdeel neemt terecht tot uitgangspunt dat het hof moest reageren op het door het onderdeel bedoelde beroep van de vrouw op de redelijkheid en billijkheid. De man maakte jegens haar immers aanspraak op nakoming van de onderbedelingsvordering. De vrouw verweerde zich daartegen met het door het onderdeel bedoelde beroep op redelijkheid en billijkheid. Het onderdeel neemt terecht tot uitgangspunt dat het hof niet heeft gereageerd op het door het onderdeel bedoelde beroep van de vrouw op redelijkheid en billijkheid. In dit geval bestaat er een relevant verschil in strekking van de verschillende beroepen van de vrouw

op redelijkheid en billijkheid. Haar beroep op redelijkheid en billijkheid in verband met de peildatum en het gezag van gewijsde van het vonnis van 11 maart 2015 had tot inzet om te ontkomen aan de in dat vonnis bepaalde peildatum voor de waarde van de woning om ruimte te scheppen voor een peildatum per 15 december 2020. Dat zou de vrouw aanspraak geven op de helft van de waarde van de woning per 15 december 2020, al dan niet onder verrekening met de onderbedelingsvordering, en daardoor zou zij nog een bedrag van de man te vorderen hebben. Het door het onderdeel bedoelde beroep van de vrouw op redelijkheid en billijkheid in verband met de door de man gewenste nakoming van de onderbedelingsvordering had een andere inzet. Dit strekte er (naar verhouding: slechts) toe te voorkómen dat de man nog aanspraak zou kunnen maken op betaling van de onderbedelingsvordering door de vrouw. De A-G vindt dit laatste een andere kwestie die ook een ander licht kan werpen op de argumenten die de vrouw ten grondslag heeft gelegd aan haar beroep op de beperkende werking van de redelijkheid en billijkheid. Het betoog strekt er immers niet toe om nogmaals aan de orde te stellen of de man een onderbedelingsvordering op de vrouw heeft – dat was ook in 2015 al aan de orde gekomen, blijkens het vonnis van 11 maart 2015 –, maar strekt ertoe dat bij de vraag of de man nog nakoming van de onderbedelingsvordering kan vorderen ook wordt gekeken naar de omstandigheden waarin partijen zich bevinden ten tijde van de procedure bij rechtbank en hof. Partijen zaten na het vonnis van 11 maart 2015 financieel klem, en dat is zo gebleven (en kon zo blijven omdat het vonnis geen termijn stelde voor de afwikkeling van de toedeling van de woning aan de man) tot aan het moment dat de man financieel in staat was om uitvoering te geven aan het vonnis. Intussen is, volgens de stellingen van de vrouw, haar financiële positie niet verbeterd en is zij nog steeds niet in staat de onderbedelingsvordering te voldoen, terwijl de man inmiddels profiteert van de waardestijging van het huis. De A-G meent daarom ook dat het hof de door het onderdeel bedoelde stellingen van de vrouw niet onbesproken had mogen laten. De klacht van onderdeel I slaagt in zoverre.

Het onderdeel faalt overigens voor zover het een beroep doet op de devolutieve werking van het appel. Het hof heeft de tegen het oordeel van de rechtbank gerichte grief 3 van de man afgewezen. Afwijzing van deze grief brengt mee dat het door de grief ontsloten gebied gesloten blijft. Voor behandeling van de in dat kader door de vrouw in eerste aanleg aangebrachte stellingen op grond van de devolutieve werking van het appel, is dan ook geen aanleiding.

De klachten van onderdeel II van het principale cassatiemiddel over de gebruiksvergoeding falen bij gebrek aan feitelijke grondslag, omdat zij berusten op een onjuiste lezing van het arrest van het hof.

Het incidentele cassatiemiddel over de gebruiksvergoeding klaagt over het oordeel van het hof dat door het slagen van grief 1 van de man zowel zijn beroep op rechtsverwerking en verjaring

als grief 2 (over de hoogte van de gebruiksvergoeding en de verrekeningsbevoegdheid van de vrouw) geen bespreking behoeven.

De vrouw heeft (in eerste aanleg) een gebruiksvergoeding gevorderd over de periode 1 mei 2010 tot en met 15 december 2020. De rechtbank heeft deze vordering toewijsbaar geoordeeld, zij het slechts over de periode medio oktober 2016 tot medio december 2020, omdat de vordering over de daarvóór gelegen periode was verjaard. De verjaarde aanspraken kon de vrouw nog wel verrekenen, aldus de rechtbank. In grief 1 stelt de man dat de vrouw vanaf 11 maart 2015 geen recht heeft op een gebruiksvergoeding. Voor zover zij al aanspraak zou kunnen maken op een gebruiksvergoeding, is deze vordering volgens de man reeds in haar geheel in 2019 verjaard of heeft zij haar recht op een gebruiksvergoeding verwerkt. In grief 2 stelt de man dat de rechtbank de hoogte van de gebruiksvergoeding onjuist heeft vastgesteld en ten onrechte heeft overwogen dat de vrouw ten aanzien van haar oudere (verjaarde) aanspraken een verrekeningsbevoegdheid toekomt. De man heeft betoogd dat in het geval van het ontbreken van een aanspraak op een gebruiksvergoeding of in het geval van rechtsverwerking er geen ruimte is voor verrekening. In het incidentele appel heeft de vrouw weliswaar gevorderd dat de gebruiksvergoeding (alsnog) zal worden toegewezen over de periode 1 mei 2010 tot 15 december 2020, maar zij heeft géén grief gericht tegen het oordeel van de rechtbank dat haar aanspraken op gebruiksvergoeding die dateren van voor medio oktober 2016 zijn verjaard. Het hof oordeelt dat de vrouw geen recht heeft op een gebruiksvergoeding over de periode oktober 2016 tot 15 december 2020, omdat met het vonnis van 11 maart 2015 het gehele economische eigendom van de woning op de man is overgegaan, en dat daarom grief 1 van de man slaagt. Daarmee is de grondslag aan grief 2 van de man vervallen, aldus het hof. Het hof heeft zijn oordeel dat grief 1 van de man slaagt, gebaseerd op de betekenis van het vonnis van 11 maart 2015 in de onderlinge (verbintenisrechtelijke) verhouding tussen de man en de vrouw. Het hof heeft zich aldus slechts uitgelaten over het recht van de vrouw op een gebruiksvergoeding over de periode vanaf het vonnis van 11 maart 2015. Daarmee heeft hof impliciet ook een oordeel gegeven over de vraag of de vrouw een gebruiksvergoeding zou kunnen verrekenen over de periode vanaf 11 maart 2015 tot medio oktober 2016. De vrouw heeft over de periode 11 maart 2015 tot medio oktober 2016 geen verrekeningsbevoegdheid – zo volgt uit r.o. 4.8 –, omdat de vrouw vanaf 11 maart 2015 in het geheel geen recht heeft op een gebruiksvergoeding. Er valt dus na 11 maart 2015 niets te verrekenen. Hierop ziet de overweging van het hof dat de grondslag van grief 2 van de man is komen te ontvallen. Daarmee blijft onbeantwoord de vraag of de vrouw nog een verrekeningsbevoegdheid had voor het volgens de rechtbank verjaarde deel van haar vordering ter zake van een gebruiksvergoeding over de periode van 1 mei 2010 tot aan 11 maart 2015. In zoverre heeft het hof grief 2 van de man onbesproken gelaten. Het hof heeft geen oordeel gegeven over de verrekeningsmogelijkheid (in de zin die daaraan in grief 2 van de

man werd gegeven) van een gebruiksvergoeding over de periode 1 mei 2010 tot 11 maart 2015. Bij grief 2 had de man ook na het slagen van grief 1 nog steeds belang, nu grief 2 (mede) ziet op de periode die voorafging aan het vonnis van 11 maart 2015. Weliswaar had de vrouw volgens de rechtbank over deze periode slechts een verjaarde vordering op de man, maar zij zou deze vordering wel kunnen verrekenen met vorderingen van de man op haar, zoals de onderbedelingsvordering. Grief 2 van de man was erop gericht om ook dat stukje verrekeningsmogelijkheid van tafel te krijgen. Het hof had grief 2 van de man in zoverre dus niet onbesproken mogen laten, nu hij daarin ook de verrekeningsbevoegdheid van de vrouw over de periode 1 mei 2010 tot aan 11 maart 2015 aan de orde stelde. Daarvoor was ook aanleiding, omdat dat de man naar het oordeel van het hof nog steeds de onderbedelingsvordering op de vrouw heeft en de verrekening met de door de man verschuldigde gebruiksvergoeding betrekking had op de onderbedelingsvordering. Indien het hof heeft geoordeeld dat de grieven van de man slechts zagen op de periode vanaf 11 maart 2015 of dat hij zijn grieven daartoe zou hebben beperkt, is dat oordeel in het licht van de processtukken niet begrijpelijk. De klachten van het onderdeel van het incidentele middel slagen.

Conclusie

De conclusie van de A-G strekt in het principale en in het incidentele cassatieberoep tot vernietiging van het bestreden arrest en tot verwijzing.

Beoordeling door de Hoge Raad

Het middel in het principale beroep

Onderdeel I klaagt dat het hof onbesproken heeft gelaten het betoog van de vrouw dat het in de omstandigheden van dit geval naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is dat de man aanspraak maakt op de volledige onderbedelingsvordering.

Het onderdeel neemt terecht tot uitgangspunt dat het hof – niettegenstaande de afwijzing van de vorderingen van de man – heeft geoordeeld dat hij nog steeds aanspraak heeft op de onderbedelingsvordering. Het hof heeft in r.o. 4.7 verworpen het beroep van de vrouw op redelijkheid en billijkheid in verband met de peildatum voor verdeling en het gezag van gewijsde van het vonnis van 11 maart 2015. Het hof heeft echter geen kenbare aandacht besteed aan het betoog van de vrouw dat het naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is dat de man in de omstandigheden van dit geval jegens haar aanspraak maakt op onverminderde nakoming van de onderbedelingsvordering. In zoverre slaagt onderdeel I.

Onderdeel II kan niet tot cassatie leiden. De Hoge Raad motiveert niet waarom hij tot dit oordeel is gekomen met een beroep op artikel 81 lid 1 RO.

Het middel in het incidentele beroep

Het middel is gericht tegen r.o. 4.8 en bestrijdt het oordeel van het hof dat het beroep van de man op rechtsverwerking en verjaring en zijn grief 2 geen bespreking behoeven vanwege het slagen van grief 1. Het middel klaagt onder meer dat het hof heeft verzuimd te beslissen op grieven waarbij de man nog steeds belang had, althans dat het hof een onbegrijpelijke uitleg aan de grieven heeft gegeven.

Met grief 1 heeft de man onder meer betoogd dat de vrouw vanaf 11 maart 2015 geen recht heeft op een gebruiksvergoeding. Het hof is hem hierin gevolgd. Grief 2 van de man houdt in dat de rechtbank de hoogte van de gebruiksvergoeding onjuist heeft vastgesteld en ten onrechte heeft geoordeeld dat de vrouw bevoegd is tot verrekening van haar verjaarde aanspraken op een gebruiksvergoeding over de periode van 1 mei 2010 tot medio oktober 2016 met haar schuld uit de onderbedelingsvordering van de man. Het hof heeft deze grief onbesproken gelaten omdat daaraan de grondslag is ontvallen.

De klacht slaagt. Het oordeel van het hof dat aan grief 2 de grondslag is ontvallen is onbegrijpelijk omdat de man, ook na het oordeel van het hof dat de vrouw vanaf 11 maart 2015 geen recht heeft op een gebruiksvergoeding, belang had bij beoordeling van die grief, voor zover deze betrekking had op de bevoegdheid van de vrouw tot verrekening van de gebruiksvergoeding over de periode vanaf 1 mei 2010 tot 11 maart 2015. Als het hof grief 2 van de man aldus heeft uitgelegd dat deze slechts betrekking had op de periode vanaf 11 maart 2015, is die uitleg onbegrijpelijk.

Conclusie

De Hoge Raad vernietigt in het principale en in het incidentele beroep het arrest van het hof en verwijst het geding naar een ander hof ter verdere behandeling en beslissing.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 27-03-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:501

Zaaknummer: 25/00048

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Doorhaling overlijdensakte. Ten onrechte opgemaakt. Akte van lijkvinding.

Beoordeling

In een akte van 14 oktober 2025 is het overlijden van een heer opgenomen. Het OM verzoekt doorhaling van de overlijdensakte, want dit moest een akte van lijkvinding zijn. De ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente stemt in. Ingevolge artikel 3 Rv is de Nederlandse rechter bevoegd omdat de akte is ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand.

In 2025 is bij de politie melding gemaakt van de vinding van het lijk. Volgens artikel 1:19f lid 2 BW jo. artikel 1:19h lid 6 BW moet bij lijkvinding een overlijdensakte worden opgemaakt op schriftelijke aangifte hulpofficier justitie. De akte die nu is opgemaakt voldoet hier niet aan en is daarmee ten onrechte opgemaakt. Het verzoek tot doorhaling wordt toegewezen.

Beslissing

De rechtbank gelast de ambtenaar van de burgerlijke stand om de overlijdensakte door te halen.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 16-02-2026

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2026:2030

Zaaknummer: C/02/444257 FA RK 26-351

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Een wettelijke basis ontbreekt voor een verzoek aan de rechtbank tot wijziging van de geslachtsnaam van een kind. De rechtbank vraagt of de vangnetbepaling aansluit bij ontwikkelingen in het namenrecht en of de onmogelijkheid om een geschil tussen ouders aan de rechtbank voor te leggen strijdig is met artikel 8 en 14 EVRM.

Procesverloop

Bij beschikking 15 juli 2025 kondigde de rechtbank het voornemen aan om ingevolge artikel 392 Rv prejudiciële vragen te stellen aan de Hoge Raad.

Beoordeling

De man verzoekt dat de minderjarige een gecombineerde geslachtsnaam krijgt. De minderjarige is geboren uit een relatie van partijen die voor de geboorte is geëindigd. De man is niet betrokken geweest bij de aangifte van de geboorte en de naamskeuze van minderjarige. Eenzijdig heeft de vrouw de keuze voor de geslachtsnaam van de vrouw gemaakt. De man vindt het belangrijk dat de minderjarige ook zijn geslachtsnaam draagt, net als andere kinderen. De vrouw weigert dit.

De geslachtsnaam kan worden gewijzigd als beide ouders een gezamenlijke verklaring omtrent de naamskeuze afleggen of als een ouder toestemming heeft van de ander om een verzoek te richten aan de Koning. Bij het ontbreken van overeenstemming hierover, behoudt de minderjarige ingevolge artikel 1:5 BW de geslachtsnaam die het kind al heeft. De man stelt dat de vangnetbepaling en het ontbreken van een rechtsingang strijdig zijn met artikel 8 (familieleven) en 14 EVRM (verbod discriminatie). De man verwijst naar wetgeving in andere Europese landen met een neutraal vangnet, waarbij het kind een gecombineerde geslachtsnaam krijgt.

De vrouw betwist de ontvankelijkheid van de man wegens het ontbreken van een wettelijke basis. Uit de jurisprudentie volgt dat naam onder artikel 8 EVRM valt en dat het Nederlandse systeem niet strijdig is met artikel 8 EVRM, volgens het EHRM-arrest *Bijleveld*. Ouders hebben

met de Wet introductie gecombineerde geslachtsnaam (hierna: WIGG) in 2024 een extra mogelijkheid, en geen plicht, om voor een gecombineerde geslachtsnaam te kiezen. Dat deze keuze niet is opgenomen in een vangnetregeling maakt deze niet strijdig met het EVRM. Het doel van de vangnetbepaling is voorkomen dat een kind zonder geslachtsnaam opgroeit. De beslissing van de rechtbank op dit punt strookt niet met het karakter van de gezamenlijke verklaring bij de Burgerlijke Stand die ingevolge de overgangsregeling van de WIGG voor kinderen geboren tussen 2016 en 2024 afgelegd dient te worden.

Indien de man wel ontvankelijk is, stelt de vrouw reden te hebben voor de keuze van haar geslachtsnaam voor het kind. Het toevoegen van de geslachtsnaam van de vader zou leiden tot veel verschillende geslachtsnamen en verwarring voor kinderen. De minderjarige is gewend aan zijn huidige geslachtsnaam, mede in omgang met anderen.

De Raad voor de Kinderbescherming vindt dat een wijziging van de geslachtsnaam voor de minderjarige geen probleem zal zijn vanwege zijn jonge leeftijd. Belangrijk is dat de naamskeuze door beide ouders wordt uitgedragen.

De wet

Artikel 1:5 BW bepaalt dat ouders gezamenlijk een keuze kunnen maken voor de geslachtsnaam, wat uiterlijk kan bij de geboorteaangifte. Terugkomen op de gekozen naam is niet mogelijk. Een wijziging kan worden gevraagd bij koninklijk besluit (art. 1:7 BW).

Volgens de WIGG kunnen ouders voor een dubbele geslachtsnaam kiezen. Het overgangsrecht van de WIGG bepaalt dat ouders gedurende 2024 gezamenlijk een naamskeuze kunnen uitbrengen, als het oudste kind is geboren op of na 1 januari 2016, en de verklaring alle kinderen van de ouders betreft. Indien één ouder niet meewerkt, biedt het overgangsrecht van de WIGG geen mogelijkheid voor naamswijziging, in lijn met artikel 1:5 BW. Er is geen wettelijke grondslag om bij het niet meewerken van een ouder vervangende toestemming te verlenen. De wetgever heeft afgezien van de mogelijkheid geschillen over de geslachtsnaam voor de rechter te kunnen brengen (conclusie A-G, ECLI:NL:PHR:2006:AU9239, par. 3.5-3.9).

Prejudiciële vragen

Een wettelijke basis ontbreekt om een verzoek tot naamswijziging bij de rechtbank voor te leggen. De rechtbank vraagt of de vangnetbepaling aansluit bij de ontwikkelingen in het namenrecht en of de onmogelijkheid een geschil tussen ouders voor te leggen aan de rechtbank strijdig is met artikel 8 en 14 EVRM.

De partijen hebben ingevolge artikel 392 lid 2 Rv reactie gegeven op de prejudiciële vragen. De rechtbank stelt de volgende vragen:

Vraag 1: Levert de vangnetbepaling van artikel 1:5 lid 5 BW strijd op met artikel 8 en/of artikel 14 EVRM, artikel 26 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (zoals thans de Hoge Raad concludeerde op 23 september 1988, *NJ* 1989/740) en artikel 16 Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen (zoals het College voor de Rechten van de Mens concludeerde en het Verdragscomité, het DEDAW, heeft geconstateerd)?

Vraag 2: Is er discriminatie tussen de vader die het kind na de geboorte (met vervangende toestemming) erkend heeft enerzijds en degene die door het huwelijk juridisch ouder wordt anderzijds inzake de gecombineerde geslachtsnaam van het kind?

Vraag 3: Indien vraag 1 en/of 2 positief worden beantwoord, welke naam dient het kind te krijgen bij een gebrek aan een gezamenlijke keuze van ouders?

Vraag 4: Levert het ontbreken van de mogelijkheid vervangende toestemming te krijgen voor een gecombineerde geslachtsnaam bij het niet instemmen van de andere ouder strijd op met artikel 6 EVRM?

Vraag 5: Indien ja, welke maatstaf dient de rechter te gebruiken bij het beoordelen van een verzoek tot vervangende toestemming?

Buiten deze situaties bestaat de vraag wat te doen als de man niet eens is met de gekozen geslachtsnaam en bij de Dienst Justis om wijziging vraagt. Vandaar de volgende vragen:

Vraag 6: Levert het ontbreken van een mogelijkheid tot het indienen van een verzoek tot geslachtsnaamswijziging bij de Dienst Justis door een ouder zonder gezag ingevolge artikel 1:7 BW strijd op met artikel 6 EVRM? Geldt dit ook als bij gezamenlijk gezag de andere ouder geen toestemming geeft voor verzoek?

Vraag 7: Indien ja, welke rechter is bevoegd?

Beslissing

De rechtbank verzoekt de Hoge Raad de prejudiciële vragen te beantwoorden en houdt een verdere beslissing aan.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 03-03-2026

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2026:1909

Zaaknummer: C/02/411977 / FA RK 23-3406

Wetsartikelen: